

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА В ЛІПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ ЩОСУБОТИ

№ 48 (984) | Субота, 6 грудня 1986 року

Ціна 2 коп.

Наш сучасник

ШАНА, ПРАЦЕЮ ЗДОБУТА

— Село, в якому я народився, в якому вони живуть — називається Тінки, це у Чигиринському районі на Черкащині. Навіть важко уявити, ким би я був. Адже в дореволюційний час глухих взагалі вважали неповноцінними, безправними людьми.

Нині йому любо приїздити у рідні Тінки і бачити як вони з кожним роком стають заможнішими. Зустрічі з милими серцю місцями, рідними, односельцями бентежать душу, навівають спогади про шкільні роки.

Слух Віктор втратив змалку. Навіть не пам'ятає, чи чув коли-небудь.

Коли виповнилось шість років — батьки відвели його до середньої школи. Десять років Віктор навчався серед чутих учнів. Звичайно, дуже важко було, але осилив, вистояв. Такий у нього характер.

їх наставників, які навчили його оволодіти професією верстатника, цінувати дружбу і колективізм.

А першими його наставниками були ветерани праці Н. Г. Строкань — нагороджений медаллю «За трудову відзнаку» та М. С. Дубик. Широ вдячний він їм за все те добре, що зробили для нього.

Особливо натхненно працював Віктор Андрійович у одинадцятій п'ятирічці, значно перевиконуючи змінні завдання. Свої соціалістичні зобов'язання виконав 30 липня 1985 року. Заощадив сировини на 0,6 тисячі карбованців. Звання «Ударник комуністичної праці» йому присвоєно у 1980 році.

БРИГАДА

В. А. Оннищенко не одразу очолив колектив. Довелось багато попрацювати, щоб завоювати довіря товаришів по роботі, проявити організаторські здібності. Воно й зрозуміло. Адже у бригаді верстатників робітники досвідчені, середній стаж кожного перевищує 10 років. Коли потрібно, то будь-хто з них може виконувати обов'язки бригадира.

— Оннищенко вмів організувати людей на ефективну працю, — говорить начальник цеху П. М. Манзула. — Вимогливий, насамперед до себе, потім — до інших. Чесний і справедливий. До роботи підходить творчо, з глибоким знанням справи.

Весь час заклопотаний, його не побачиш без якогось заняття, у нього завжди справи є. Бригада В. А. Оннищенка успішно виконала соціалістичні зобов'язання, взяті на честь 69-ї річниці Великого Жовтня. І у цьому немала заслуга ватажка колективу.

На УВП Віктор Андрійович Оннищенко пізнав робіт-

ничу дружбу, навчився колективізму, пройшов період становлення. Тут він одержав першу свою нагороду — орден Трудової Слави III ступеня.

УЧНІ

Недарма кажуть, що учитель повторюється в своїх учнях. Сергій Ільченко, наприклад, прийшов на підприємство з набутою раніше спеціальністю обрубника, а от Юрій Іванов взагалі не мав ніякого фаху. Нелегко було їм оволодіти новою справою на виробництві. Та хлопці з честю витримали екзамен на професійну зрілість. А допоміг їм у цьому Віктор Андрійович. Робота з людьми, новачками, які приходять на дільницю, лежить в основі діяльності одного з кращих верстатників, бригадира Черкаського УВП В. А. Оннищенка. І те, що тільки за останні роки його школу пройшли чотири молодих виробничників, говорить про постійну турботу ветерана виробництва про надійну робітничу зміну.

ПІСЛЯ ЗМІНИ

Нудьгувати Віктору Андрійовичу не доводиться.

— Вільного часу майже не маю, — говорить він, — Мені його завжди не вистає. І вихідні дні, коли не їду до мами, їду до шахового клубу, де займаюсь ось уже п'ять років (там же виконав норматив кандидата в майстри спорту з шашок). Серед тижня, коли працюю в першу зміну, поспішаю увечері до Будинку культури, де займаюсь у цирковій студії. Люблю дивитись цікаві кінофільми, телепередачі, читати книги.

Ось такий він — молодий робітник Черкаського УВП, орденоносець, шанована людина, наш сучасник.

Г. КУЗУБ,
голова Черкаського облвідділу УТОГ.

ЗА ЗАКОНАМИ СПІВДРУЖНОСТІ

У колектив Луцького картонно-рубероїдного заводу імені XXV з'їзду КПРС прийшла радісна звістка: Торгова палата Польської Народної Республіки нагородила підприємство дипломом і золотою медаллю за високу якість продукції і ритмічне виконання планів поставок у 1985 році.

Рубероїд різних марок, який тут виробляється, йде на будови Російської Федерації, Білорусії, Молдавії та України. Продукцію волинського підприємства добре знають також будівельники НДР, В'єтнаму, ПНР.

Особливо тісні контакти встановилися у заводчан з польськими спеціалістами. Щороку підприємство відправляє в Польщу понад 8 мільйонів квадратних метрів рубероїду. На заводі багато устаткування, виготовленого в братній країні. З обох сторін часто приїждять делегації по обміну досвідом роботи.

Успішно працює колектив і цього року. Він виробив вже продукції понад план на суму більш як 226 тисяч карбованців.

На знімках: вгорі — диплом і медаль Торгової палати ПНР; внизу — рубероїдний картон подають на переробку.

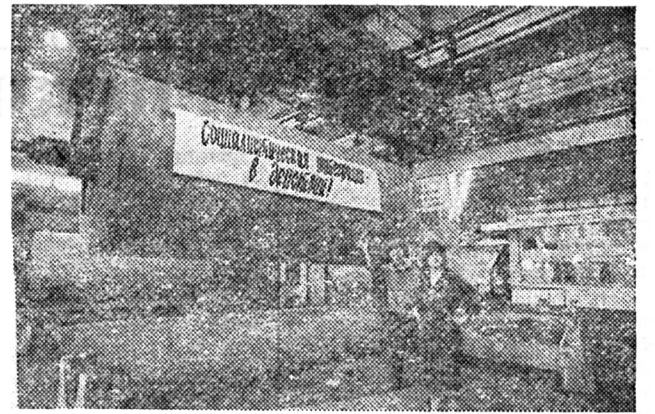

Фото В. Белова

(Фотохроніка РАТАУ).

Продовольча програма: наш внесок ПО ДВОХ НАПРЯМКАХ

Продовольча програма — справа кожного. Під таким девізом трудяться сьогодні нечучолі Одещини. Її виконання йде по двох напрямках: здача надлишків сільськогосподарської продукції з присадибних ділянок і відгодівля худоби за домовленістю з колгоспами.

Так, у Ширяївському районі 9 сімей з особистих господарств продали цього року понад тону м'яса, дві тони молока, 2100 штук яєць. Три родини взяли на відгодівлю тварин. Вже за 9 місяців вони відправили до заготівельних пунктів 700 кілограмів м'яса.

Залучення нечучолів до цієї справи залежить від роз'яснювальної роботи, яку проводять інструктори міжрайвідділів і громадські активісти. Не стоять осторонь

цієї роботи і представники колгоспів.

За повідомленнями Ізмаїльського МРВ УТОГ у районі виробляють сільгоспродукцію на своїх ділянках 72 члени Товариства, зокрема такі трудівники, як І. Кулава, Я. Дакі, Г. Дудник. Вони окрім відгодівлі худоби вирощують ранні овочі.

Заслужують похвали нечучолі колгоспники Балтського району. Так, член УТОГ з колгоспу «Авангард» Василь Іванович Ткаченко збільшив свій внесок з 420 кг м'яса у 1985 році до 670 у поточному. Його односельць Леонід Павлович Захарченко за 10 місяців цього року вже здав 660 кг.

Дедалі більше членів УТОГ беруть участь у реалізації Продовольчої програми.

Г. ОРЧЕНКО.

Рішення XXVII з'їзду КПРС — в життя

Перш ніж керувати...

Перехід на нові принципи господарювання, який здійснюється тепер у багатьох галузях, значно розширює права трудових колективів. Але розширення прав, безумовно, збільшує і коло обов'язків, підвищує відповідальність тих, хто користується цими правами.

— Сьогодні лозунг «Кадри вирішують все!» актуальний, як ніколи, — сказав у розмові з кореспондентом РАТАУ ректор Інституту управління народним господарством Мінвузу УРСР, професор Л. С. Чередищенко. — В нашому інституті постійно проходять курси підвищення кваліфікації керівників підприємств багатьох галузей. Їх дипломні

роботи, які зачіпають актуальні питання управління економікою, викликають оптимізм. Тим, від кого залежить це управління, під силу найскладніші завдання, що виникають у процесі перебудови.

— А в чому конкретно, Леоніде Степановичу, слухачі курсів бачать запоруку успішної роботи в умовах розширення господарської самостійності?

— Насамперед у справжньому госпрозрахунку. Я не випадково звертаю увагу на слово «справжній». Адже нова форма виробничих відносин — госпрозрахунок — теж може перетворитись у формальність, якщо вищестоящі організації, як і ра-

ніше, «опікатимуть» трудові колективи, плануючи їм не тільки номенклатуру виробів і фонд заробітної плати, а й, скажімо, штатний розпис. На місці видніше, скільки саме майстрів, токарів або комірників треба для того, щоб підприємство працювало продуктивно і злагожено.

Наприклад, досвід Сумського машинобудівного науково-виробничого об'єднання імені М. В. Фрунзе, де частково вже впроваджено нові методи господарювання, переконливо доводить: справжня самостійність у розв'язанні таких питань дає змогу ефективніше використовувати кадровий потенціал. А це — ключ до

розв'язання й інших важливих завдань соціально-економічного розвитку.

— З переходом на нові принципи господарювання можуть виникнути і проблеми, пов'язані з визначенням ступеня самостійності підприємств і виробничих об'єднань.

— З цього приводу доречно згадати таку лєнінську думку: хто береться за окремі питання без попереднього розв'язання загальних, той неминує на кожному кроці несвідомо для себе на них «натикатиметься».

З переходом на нові методи господарювання набере чинності і господарське законодавство. Воно чітко регламентуватиме права і обов'язки підприємств. Це скоротить кількість горезвісних відомчих нормативних актів, які справді, траплялося, заплутували правове регулювання господарських відно-

син. Хоча закріплення самостійності підприємств у законодавчому документі — тільки півділа. Головне — навчитися таку самостійність виявляти, застосовувати надані права в практичній діяльності. Адже успіх приходить до того, хто діє сміливо, не боїться взяти на себе відповідальність.

— Перехід на нові принципи господарювання, очевидно, швидше виявить керівників, які не готові працювати в умовах перебудови. У зв'язку з цим постає питання: в процесі вдосконалення господарського механізму треба збільшити шанси зайняти «місце біля керма» компетентним працівником, які наділені даром організатора виробництва...

— Важливу роль тут могли б відіграти кваліфікаційно-атестаційні книжки —

своєрідні «заліковки» спеціалістів, в яких би постійно відбивалось ідейно-політичне і професійне зростання кожного. В розв'язанні питання про підвищення на посаді «зміст» такої книжки міг би мати певне значення.

Багато дипломатів нашого інституту вважають за доцільне при формуванні резерву в міністерствах і відомствах на заміщення вакантних посад більше враховувати пропозиції трудових колективів. Адже, чого гріха таїти, траплялося, коли керівну посаду, на подив колективу, займала людина, яка, як потім в'ясувалося, знала про специфіку цього підприємства по-делегатськи. Звичайно, керівники, який не виправдав довіря, можна замінити. Але чим компенсувати матеріальну і моральну шкоду?

Розмову вів А. ПАПУША.

У ЩО ОБІЙШЛОСЯ ПОРУШЕННЯ

Завданням поліпшення якості продукції було присвячено відкриті партійні збори, які відбулись у колективі Одеського виробничого об'єднання «Електрик».

Доповідач — начальник технічного відділу О. І. Бедний не зумів як слід проаналізувати недоліки, які, на жаль, ще мають місце при виготовленні електровиробів. Присутні вже вкотре ознайомились з черговими посланнями на «об'єктивні причини». Ситуація з'ясувалась, коли виступили представники Одеського центру стандартизації і метрології, старший інженер Є. М. Голомовий і начальник відділу атестації Л. О. Крикун. Стало зрозумілим, що випуск неякісної продукції зумовлений порушенням технологічних процесів, відступом від вимог технічної документації, іншими недоліками.

Так, за підсумками про-

веденої у вересні перевірки якості готових виробів було виявлено порушення по масі, а також контактних з'єднань. Заміна маркі дефіцитного матеріалу призвела до його перевитрачання, за що знову до підприємства були застосовані штрафні санкції у сумі 64 тисячі карбованців.

Спеціалісти центру стандартизації і метрології наголосили, що дефекти, які повторюються, починаючи з 1984 року, промовисто свідчать про відсутність на підприємстві належного контролю за випуском якісної продукції з боку адміністрації і всіх відповідальних за це служб.

Виступаючи в обговоренні, начальник механоскладального цеху, комуніст Юрій Михайлович Зубков зазначив: проходячи потрібну перевірку, на процес складання все-таки потрапляють браковані деталі. Давно вже настав час, підкрес-

лив Ю. Зубков, навести порядок у справі контролю, причому починати треба з питання добору і розстановки кадрів.

Начальник ливарного цеху, комуніст В. С. Чоботар зазначив, що до якості продукції треба ставитись уважно з найпершого виробничого процесу і навіть приклади недоробок з боку колективу інструментального цеху, який виготовляє неякісні пресформи і тим самим вже на першому етапі виготовлення деталі дає зелене світло браку. В.С. Чоботар навіть такий сумний факт — в працівників ВТК цеху немає елементарного вимірювального інструментарію, а за таких умов, підкреслив виступаючий, неможливі позитивні зрушення.

У багатьох інших виступах наголошувалося, що честь заводської марки треба берегти і примножувати, що курс партії на прискорення, на інтенсифікацію виробництва вимагає докорінного поліпшення якості продукції і це питання повинно постійно перебувати в центрі уваги всіх керівників, виробничих колективів.

Учасники зборів одностайно прийняли рішення, спрямоване на усунення виявлених недоліків. Встановлено строки і призначено відповідальних осіб за виконання намічених заходів. Передбачено організувати технічне навчання контролерів ВТК, створити гуртки якості у кожному цеху.

Накладено стягнення на начальника техвідділу підприємства О. І. Бедного, начальника відділу стандартизації Л. А. Токар, майстра ВТК механоскладального цеху М. П. Слободянюк. Наказом по виробничому об'єднанню «Електрик» доведено графік виконання намічених заходів до керівників усіх рівнів.

Ю. ГЕР.

Ігор Андрійович Погорелов — шліфувальник Ворошиловградського виробничого об'єднання «Схід». Йому присвоєно звання «Ударник комуністичної праці», «Кращий за професією». Ігор Андрійович — активіст громадського життя колективу підприємства.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

З ВИПЕРЕДЖЕННЯМ ГРАФІКА

Першочерговим завданням легкої промисловості, зайнятої виробництвом товарів для народу, є забезпечення населення виробами високої якості, розширення їх асортименту.

Актуальність цього завдання добре розуміють на Кременчуцькому промкомбінаті, де в поточному році освоєно 10 нових видів виробів. Своєю успіхом колектив багато в чому завдячує сумлінній праці трудівниць, серед яких називають і членів УТОГ Ганну Іванівну Бабенко та Ніну Федорівну Ходюк. Обидві із солідним стажем, доброю репутацією, вправними руками — кістяк швейного цеху № 2.

— Нечуючі робітниці, — говорить начальник цеху Валентина Дмитрівна Мороз, — приклад для інших. Їхня висока відповідальність

за долю плану допомагає переборювати труднощі, домогтися стабільної високопродуктивної роботи. На них можна розраховувати завжди.

За вміння трудитися без браку, жити інтересами колективу, діловитість та душевну щедрість поважають Г. І. Бабенко і Н. Ф. Ходюк. Вони неодноразові переможці соціалістичного змагання, їх портрети занесли на Дошку Пошани, відзначили грамотами та грошовими преміями.

Взявши високі темпи на дострокове виконання річного плану, швачки працюють із випередженням графіка, одночасно поліпшують якість виготовлених виробів.

О. ЧОРНОБАЙ.

м. Кременчук, Полтавська область.

ТВОРЦІ ПРИСКОРЕННЯ

Здається, зовсім недавно було затверджено план XII п'ятиріччя, а вже завершується перший її рік і його підсумки ясно висвітлюють трудовий внесок колективів, участь кожного у виконанні поставлених XXVII з'їздом КПРС завдань. Підсумкам цієї роботи був присвячений обласний з'їзд передовиків промисловості і сільського господарства, який відбувся недавно у Вінниці.

На зльоті з доповіддю виступила голова облвідділу УТОГ В. Т. Криклива, яка відзначила, що курс партії на прискорення, підвищення відповідальності за доручену справу — те, що партія і народ назвали перебудовою — знайшов гарячий відгук серед глухих трудівників Вінниччини.

Так, наприклад, на УВП велика група робітників планове завдання першого року п'ятиріччя виконала вже 7 листопада нинішнього ро-

ку. Особливо відзначились у праці ветерани: мотальниця М. Кочергіна, в'язальниця П. Аркуш, швачки З. Твердохліб, М. Кривонос, В. Іванія та багато інших. Чимало нечуючих працюють з особистим клеймом. На підприємстві розгорнуто соцзмагання, оперативні підбиваються його підсумки, що дає можливість кожному трудівнику знати результати своєї роботи і роботи товаришів по праці. Вінницьке УВП цього року двічі виборювало перше місце у змаганні серед підприємств Староміського району міста.

Вагомі здобутки в членів компактних груп держпромисловості. Слюсар-ремонтник підшипникового заводу М. Римарчук зарекомендував себе тут з найкращого боку, він неодноразово виходив переможцем у змаганні серед слюсарів інструментального цеху. Був на зльоті О. Копочинський —

столяр з Могилів-Подільського, який за роки своєї роботи навчив професії столяра-меблевика більш ніж 20 молодих робітників.

Столяр Козятинської дистанції цивільних споруд Південно-Західної залізниці А. Бондарчук на зльоті представив групу глухих столярів, яка понад 20 років існує на підприємстві. Сам Анатолій Іванович — майстер високого класу, він ще оволодів професіями теслі і скляра, справа в його руках завжди ладиться.

Тесля Іллінецької пересувної механізованої колони М. Качуровський за успіхи в праці в XI п'ятиріччі нагороджений орденом Трудової Слави III ступеня. Тваринник Барського м'ясоколгоспу підприємець В. Смотрицький відмінно трудиться вже тридцять чотири роки — вагомий його внесок у Продовольчу програму!.. Думається, що такі робітники, як О. Копочин-

ський, А. Бондарчук, В. Смотрицький і є творці прискорення, чії славі діла перетворюють слово партії в конкретну справу.

Виступаючи на зльоті, директор Вінницького УВП Г. Громова, представники міждрайвідділу УТОГ, передовики виробництва розповіли про роботу своїх колективів в XII п'ятиріччі і про завдання на майбутнє. На закінчення виступив інструктор облпрофради Г. Т. Дацюк, який вручив передовикам промислового і сільськогосподарського виробництва почесні грамоти, премії і цінні подарунки.

Учасники зльоту одностайно прийняли Звернення до всіх нечуючих трудівників області, в якому закликали їх працювати ще краще, застосовуючи передові методи і прийоми праці, широко використовувати резерви з тим, щоб забезпечити виконання і перевиконання планових завдань XII п'ятиріччя.

М. НИРОВ.

Добре трудяться у компактній групі Миколаївського суднобудівного заводу імені 61-го Комунара члени нашого Товариства. Хороша слава лине тут про оздоблювальничю меблів цеху № 15, ветерана заводу, наставницю молоді Віру Іванівну Лунгол (на знімку ліворуч) та лакувальницю цього ж цеху Марину Михайлівну Селєдцову.

Працелюбні, добросовісні трудівниці успішно справляються із взятими соціалістичними зобов'язаннями, за що неодноразово нагороджувались почесними грамотами, а портрети цих передовиків виробництва занесені на заводську Дошку Пошани.

М. М. Селєдцова поєднує ударну працю з успішним навчанням у вечірній школі робітничої молоді, займається спортом та бере активну участь у художній самодіяльності Будинку культури УТОГ.

В. І. Лунгол і М. М. Селєдцова відчувають себе справжніми господарями підприємства і повною мірою усвідомлюють свою відповідальність за честь заводської марки. На фото: (зліва направо) В. І. Лунгол і М. М. Селєдцова.

Текст і фото Н. МАРИНОВОЇ.

МОЛОДА РОБІТНИЦЯ

Якби вам довелося зайти до сувенірного цеху № 3 виробничого об'єднання «Таврія», то на Дошці, де відзначаються кращі трудівники місяця, побачили б, що в жовтні серед трьох передовиків є ім'я Світлани Дмитрівни Гузової.

Наша Світлана, як кажуть у колективі, освоїла не одну професію: вона складальник виробів з оргскла, шліфувальник, може працювати й на інших процесах. Недавнім пишається Гузовою її наставниця Лідія Кобзева, адже приємно усвідомлювати, що в здобутках молодого спеціаліста є її частка праці.

Свято Великого Жовтня бригада, в якій трудиться С. Гузова, зустріла вагомими досягненнями. Нинішній девіз цього колективу — виконати план двох років дванадцяті п'ятиріччя до 70-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції. Бригада з обробки оргскла неодмінно справляється з поставленим завданням, адже молодечий запал і завзяття, з яким працює Світлана, тут притаманні усім. А це значить, що намічений рубіж буде взято з честю.

Р. СКОВОРОДНИКОВ, Кримська область.

Новатори — п'ятиріччі ВНЕСОК СТАНЕ ВАГОМІШИМ

В одинадцятій п'ятиріччі раціоналізатори нашого УВП домоглись непоганих показників: було подано 78 раціоналізацій з економічним ефектом 13,9 тисячі карбованців. Колектив підприємства двічі посідав призові місця у соціалістичному змаганні на краєцю постановку раціоналізаторської роботи серед підприємств і об'єднань Товариства. Найбільш активну участь у розробці і впровадженні технічних новінок взяли: слюсар Н. Ф. Петренко, електрозварювальник В. І. Мосепененко, слюсар О. О. Клименко та інші. Їх пропозиції значною мірою сприяли поліпшенню якості продукції, зростанню продуктивності праці, економії сировини, матеріалів і електроенергії.

Але досягнуто — не межа для дальшого творчого пошуку, для приведення всіх резервів у дію. Нам є ще над чим працювати, адже прискорене сьогодні впровадження досягнень науково-технічного прогресу, як відомо, одна з головних умов інтенсифікації виробництва, підвищення його ефективності. Саме тому у першому році дванадцяті

п'ятиріччя було взято рішучий курс на технічний прогрес. Приємно відзначити, що в цей рух ініціативно включились молоді робітниці. Це механік О. С. Козіра і слюсар С. І. Костєв, які зробили вагомий вклад у творчий доробок раціоналізаторів Миколаївського УВП.

З метою дальшої активізації раціоналізаторської роботи складено тематичний план на 1987 рік і на XII п'ятиріччя в цілому. Оновлюється «Куточок раціоналізатора». Але ми не обмежуємося заходами тільки на папері. Близьким часом намічено колективний виїзд у м. Первомайськ на меблеву фабрику. Там наші новатори виробництва перейматимуть передовий досвід, вивчатимуть прогресивні методи і прийоми праці. Конкретно — будемо прагнути застосувати на практиці те передове, що мають наші колеги по роботі.

Максимально скоротивши строки впровадження нововведень у виробництво, дбаємо про те, щоб усе заплановане виконати.

М. БОГУСЛАВСЬКИЙ, ст. інженер з НОП Миколаївського УВП.

ЦІКАВЕ ДОЗВІЛЛЯ

Яскраве оголошення про диспут на тему: «Твоє місце в житті» зацікавило багатьох нечуючих м. Чернівців. Ще задовго до його початку до обласного Будинку культури прийшли відвідувачі, щоб знайти відповідь на запитання, яке їх хвилювало.

В проведенні диспуту взяла участь голова Чернівецького обласного УТОГ Світлана Петрівна Комісарова.

Спочатку вона виступила перед членами УТОГ і підкреслила, що нечуючі не повинні вважати себе скривдженими природою. Адже той, хто прагне підвищувати рівень знань, працює над собою — досягає своєї мети. В житті чимало подібних прикладів. Ми знаходимо їх також і у художній літературі, в кінофільмах. Паслядуючи позитивних героїв, ми зростаємо духовно, стверджуємо себе як особистість.

Що необхідно для досягнення мети? — це питання висвітлює член УТОГ В. Кушаків. Він конкретними прикладами довів присутнім, що мета стає реальністю, якщо сповна проявити силу волі, а прагнення підкріпити ділом.

Кожен член УТОГ, що взяв участь у диспуті, висловив свої міркування з обговорюваних питань, дістав відповідь на запитання, над якими задумувався не раз.

Мені часто доводиться бути в Будинку культури, брати участь у проведенні заходів. І коли бачиш, що вони приносять користь, відчуваєш себе потрібним людям, задоволенням зробленим.

Це відчуття посилюється і від нещодавно проведеного літературного вечора «Пое-

зія нечуючих». На раді бібліотеки було вирішено: нечуючі доберуть вірші на свій розсуд і смак, тим більше, що вибір був чималий — збірник «Живий дощ», журнал «В єдиному строю», газета «Наше життя».

Організатори вечора були приємно здивовані, коли бачаючи виступити виявилось більше, ніж намічалось.

У той вечір прозвучали вірші на тему Жовтня, Великої Вітчизняної війни, ліричні твори, рядки яких вели в бій, закликали відлатити ворогу за зруйновані міста, спалені села, за загинлих.

Особливо сподобались присутнім вірші М. Нирова. Їх майстерно виконали Тамара Холіна («Березовий сік») і Ліза Русіна («Пам'ять серця»). Велике захоплення у членів УТОГ викликала поява на сцені учасника народного театру Ф. Чепурного, котрий прочитав твір Говорова і Громова «Моя судьба».

Мандруючи у багатому і чарівному світі поезії, кожен нечуючий з задоволенням слухав виступ бібліотекаря Будинку культури Т. Г. Ткаченко, яка розповіла про творчість нечуючих поетів, їх біографії, познайомила з кращими творами.

У вихідні дні члени УТОГ завжди посідають у Будинку культури — для них організовано лекції, бесіди, ігри. Тут цікаво і змістовно нечуючі проводять своє дозвілля. А добрий відпочинок — то й праця продуктивніша.

Л. АЛЕКСЕЄВА,
заступник директора
Чернівецького УВП
з виховної роботи.

НАРЯДНО, по-осінньому був прикрашений зал Макіївського клубу УТОГ, де після робочого дня збирались нечуючі трудівники.

Вони завітали до культзакладу, щоб привітати з перемогою у соціалістичному змаганні швачок-мотористок Макіївського швейного об'єднання «Спецодяг», членів УТОГ Е. В. Торочіну,

Василь Якимович Саладрай 25 років працює слюсарем-складальником у механічному цеху Уманського заводу «Мегометр», що на Черкащині. Знають його у колективі як сумлінного, вправного виробничника.

Василя Якимовича нагороджено медаллю «Ветеран праці». Він — активіст громадського життя підприємства, міжрайвідділу УТОГ.

Текст і фото
З. ДАНЕНКО.
м. Умань
Черкаська область.

Свято осені

С. Зленко, А. Карташеву, Л. Чеботнікову та інших і заодно побувати на тематичному вечорі — «Золота осінь».

За традицією господиня почастивала всіх присутніх пирогом і бал розпочався.

Музика, жарти, сміх і парад карнавальних костюмів, що символізують щедрі плоди осені, — присутні захоплено сприймали кожний наступний номер програми.

Потім учасники вечора продемонстрували свій кулі-

нарний хист. Вони представили для декустації різноманітні салати, соки і кондитерські вироби власного приготування.

Вечір «Золота осінь» пройшов цікаво, змістовно і всім дуже сподобався.

Е. ЗАВОРОТИНСЬКА,
директор Макіївського
будинку культури УТОГ.
Донецька область.

СПОЖИВАЦТВО. ДЕ ЙОГО КОРИННЯ? Самі формуємо...

Прочитавши статтю Ф. Фоміна «Споживацтво. Де його коріння?», я теж вирішила поділитися своїми думками.

Однозначно відповіді на запитання, де коріння цього явища, неможливо — поняття не багатогранне. Але, якщо ми хочемо справді відкинути все віджиле, що заважає нам, тягне назад, то давайте замислимося над тим, чим зумовлені споживачькі настрої серед частини молоді? Адже людина не тільки не народжується з такими навичками, але й сурдопедагогі не ставлять такої мети перед собою.

Передусім, споживачькі настрої ми самі формуємо в людях, створюючи відповідні умови. Автор статті Ф. Фомін вірно підмітив, що жоден захід у Будинках культури та клубах Товариства не обходиться без вдалі прізвись переможенням то чим іншого змагання. А прізви — не безпідставне розбазарювання коштів Товариства, а, значить, і мимовільне закріплення в свідомості нечуючих споживачьких настроїв.

Якщо глибше виникнути в цю ситуацію, то виникає запитання: що може бути більш принизливим за подібні прізви, які дуже нагадують дресировання ведмедів? Без прізвись нечуючі не хочуть брати участь ні в яких заходах, а коштів не завжди достатньо. Тоді в діло йде все, що «погано лежить» в результаті безгосподарності в системі УТОГ.

Мене, наприклад, завжди дивувало, чому такі книги, як збірки віршів глухих поетів, посібники по вивченню жестової мови в бібліотеках Будинків культури УТОГ до інвентарних книг не заносяться і в бухгалтерський облік не включаються тоді, як у всіх державних бібліотеках навіть книги, одержані від читачів у дарунок, оприбутковуються по акту. Це недотримання правил бібліотечного обліку в системі УТОГ призводить до того, що книги, які дуже потрібні глухому в Товаристві, як правило, пропадають. Недавно довелось спостерігати таку картину. Дві команди змагались між собою, хто швидше передасть м'яча. Команди-переможниці вручили приз — книгу «Живий дощ». А потім глухі «раділись» між собою: може розірвати книгу, щоб усім роздати по декілька аркушів?..

Як на мою думку, то тільки неповага до людської гідності глухого, постійне

акцентування на його дефекті — втраті слуху — і призводить до становлення особистості нечуючого, як споживача.

Є таке поняття, як комплекс неповноцінності. Під ним розуміються особливості поведінки людини, обумовлені підсвідомим усталеним уявленням своєї фізичної, психічної або моральної вади. Неповноцінність — уявна чи істинна, змінює особистість, і значною мірою визначає ставлення до оточуючих, створюючи передумови як до конфліктів з ними, так і з самим собою. І скільки б ми глухим не твердили зараз про їх обов'язок віддавати державі належне за ту турботу, якою вона оточує нечуючу людину, — це до її свідомості не дійде. Потрібні такі умови виховання і співжиття, щоб створювали впевненість: ми не інваліди, хоч і маємо таку фізичну ваду, як глухота. Ми багато чого можемо і повинні досягти, впевнені в собі, в своїх силах. А для того, щоб такі риси виховувалися з дитинства — потрібно максимально розкрити глухого від постійної опіки, надати більше самостійності, а в подальшому житті створити такі умови, щоб самостійність закріплювалась і поглиблювалась.

Думаю, що за погане виховання та непристосованість до самостійного життя нинішніх випускників спецшкіл звинувачувати лише школу — найлегше. Спецшкола відіграє важливу роль у становленні особистості глухого дитини. Однак і в неї свої труднощі, і, як на мій погляд, вони в більшості полягають у тому, що нечуючий дитині все важче стає засвоювати знання, а сурдопедагог часом не хочуть відмовитись від стереотипів, що віджили. Вони наполягають, наприклад: не розумієш тексту — зубри. Звісно, що такий підхід до справи лише шкодить процесу навчання: виникає інертність, небажання мислити, а слова вже здаються не помітними у формуванні мислення, а як обтяжливі, непотрібні баласт. Так і виникає ґрунт для споживачьких настроїв: знають й старяться проникнути в незрозуміле, всерівно я — інвалід, а держава про мене і надалі подбає.

А ми, працівники і члени Товариства, чим ми допомагаємо школі рости собі знайму? Товариші дорогі, ми

повинні з усією чесністю признатися: в спецшколах буваємо лише гостями. Давайте сьогодні, коли у всіх сферах нашого життя йде перебудова, подумаємо разом, як поставити нашу роботу над спецшколами не переросло в опіку, а стало співдружністю у вихованні глухих дітей з метою привчити їх до самостійності. Щоб бути самостійними, самостверджуватись, нечуючий людині, в першу чергу, потрібно освітись у багатствах словесної мови. В пресі для глухих уже розповідалось, як частково це зробити. Маю на увазі статтю М. Нирова «Книга — доля моя» («Наше життя» від 5 квітня 1986 р.) та Л. Іваніної «Щоб книга стала другом» (журнал «В єдиному строю» № 6, 1986 р.).

Та не лише робота бібліотек може допомогти глухим у становленні і вдосконаленні формування словесного мислення. Всі, хто знає цінну слова, його суті, може взяти шефство над школярами. Можуть заперечити: в спецшколах мімічно-жестова мова під заборорою, а як пояснити дохідливіше значення слова без міміки? Значить, і школі де в чому слід поступитись у вирішенні співжиття з Товариством глухих. Кожна людина, незалежно від фізичної вади, по природі своїй комунікабельна — є в неї необхідність спілкуватися з іншими. А оскільки запас слів у нечуючих дуже обмежений, то й спілкуються вони предметно, створюючи свою міміку.

Не знаю, чи доводилось кому спостерігати, як «створюється їх жестова мова»? Наприклад, щоб передати одне слово «шашлик», глухий імітував рухи, ніби зубами здирає м'ясо зі стержня, причому губами і дактильно доповнював «ша-ша-ша...»

То чи варто і далі миритись із вбогістю розвитку школярів? Краще все ж звернути увагу на те, щоб в старших класах шкіл глухих жестова мова зайняла чільне місце як допоміжний засіб у викладанні дисциплін. Це сприятиме зацікавленості нечуючих у здобутті знань, створюватиме умови для їх прилучення до самостійності і розхитуватиме корені споживачтва.

Ю. КУЗНЕЦОВА,
головний бібліотекар
Центральної міської
бібліотеки.

м. Кривий Ріг,
Дніпропетровська область.

Слідами виступів «Нашого життя»

ЗУПИНИСЬ, ПОКИ НЕ ПІЗНО!

Редакція одержала відповідь на статтю М. Грищенка «Крах «фірми Осьміна», вміщену в «Нашому житті» від 1 листопада 1986 року.

Виступ газети обговорено на президії Ворошиловградського обласного УТОГ і визнано правильним. За недоробки у вихованні членів УТОГ і недостатнє виявлення та облік глухих, що ухилиються від громадсько-корисної праці, на голів Ворошиловградського міського, Стахановського та Рубежанського міжрайвідділів УТОГ Мосцеву Л. Г., Трофименко Т. В. та Дубову О. П. накладено дисциплінарне стягнення.

Пленум Ворошиловградського обласного УТОГ звернув увагу голів первинних організацій Товариства

на необхідність усунення недоліків по моральному вихованню членів УТОГ, а посилення роботи по створенню в кожному трудовому колективі обстановки високої вимогливості, боротьби з негативними явищами та порушеннями трудової дисципліни.

Створено обласний штаб по боротьбі з виготовленням кустарної фотопродукції серед глухих. У прийнятому зверненні штабу до осіб, які ухилиються від суспільно-корисної праці і займаються виготовленням та збутом фотопродукції сумнівного характеру, говориться:

«Ми пишаємося іменами людей, чия патхнейна праця відзначена орденами і медалями Союзу СРСР, — Володарським В. А., Троцьким Ф. І., Молибога А. П., Зіневичем Б. А., Кобзаревим Н. М., Криворучек Ф. А., Горматовою Л. Ч., Бурином В. Д., Фадеевою М. І. та багатьма іншими передовиками виробництва.

Однак, у нас ще є особи, які ухилиються від громадсько-корисної праці і займаються забороненим промислом — листівництвом. Прочитайте статтю «Крах «фірми Осьміна» і задумайтесь! Зупиніться, поки не пізно, інакше вас чекає такий же фінал, як і Осьміна».

Л. ЛЮЛЬКО,
голова Ворошиловградського обласного УТОГ.

***

Зовсім недавно Наталя Бойко закінчила Златоустський індустріальний технікум. Тепер працює вона майстром на дільниці електроманітів Полтавського УВП-2.

Н. Бойко охоче ділиться досвідом роботи, набутими знаннями з робітниками.

На знімку: майстер Наталя Бойко (праворуч) пояснює особливості техпроцесу робітниці Валентині Ладній.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

***

ФІНАЛІСТИ ВИЗНАЧИЛИСЬ

На високій горі, серед садів та дібров, над берегом мальовничої річки Сули, розташоване найстаріше на Сумщині місто Ромни. Тут мешкає і працює на підприємствах чимало членів нашого Товариства.

У центрі міста приваблює вогнями у вечірню пору культзаклад — міжрайонний клуб УТОГ. Сюди й поспішають після роботи нечуючі трудівники.

Приміщення клубу зі смаком оформлене, а гостинне «Ласкаво просимо» настроє на добрий настрій. Директор культзакладу — Лідія Іванівна Боднар привітно зустрічає відвідувачів. Нещодавно вона закінчила

ЛВЦ, а тепер віддає себе такій відповідальній сьогоднішній роботі культпрацівника. Кожен день у Лідії Іванівні насичений різноманітними культмасовими заходами.

На дворі похмурі потягнулися дні, інколи накрапає дощ, а в клубі — затишно, тепло, багато світла — роменчани добре, по-господарськи підготувалися до роботи в осінньо-зимовий період.

Життя в клубі проходить цікаво. Тут для нечуючих організуються лекції, вечори. Великий інтерес члени УТОГ виявили до нещодавно проведеного тематичного вечора «Бережи, солдат, вогонь Перемоги». На ньому виступали учасники клубу

за інтересами. Особливо сподобався виступ Тетяни Перелигіної, котра продекламувала пісню «Ты — моя надежда, ты — моя отрада».

Щоденно неабияку допомогу клубу надають активісти культмасової роботи Є. В. Перелигін, М. Г. Опришко, Ф. Б. Боднар. Вони організують молодь, яка з ентузіазмом займається спортом. Це й сприяло тому, що волейболісти міста, взявши участь в обласних змаганнях по волейболу, продемонстрували непогану гру. А керувати цією ділянкою роботи на громадських засадах член УТОГ Г. В. Бабенко.

М. ЛУЖКОВ.
Сумська область.

Дев'ять команд боролися за 2 путівки до фіналу в зоні «Б» першості з волейболу серед команд спецшкіл-інтернатів для дітей з вадами слуху. Змагання проходили в місті Чернівці за круговою системою.

Серед дівчат першими помірялись силами волейболістки Тернопільської і Чернівецької спецшкіл-інтернатів для глухих дітей. Без зайвого перенапруження господарі взяли гору з рахунком 2:0.

На відміну від стартового поєдинку гостро і наполегливо проходила спортивна боротьба за перемогу між дружинами Кам'янець-Подільської та Ужгородської спецшкіл, де перемогли дівчата з Закарпаття.

У наступних зустрічах найуспішніше виступили волейболістки Чернівців, які

не поступились жодній із своїх команд-суперниць, і заслужено завоювали перше місце.

Серед юнаків боротьба за путівку до фіналу проходила більш гостро. Головними претендентами на звання переможців вважались колективи Лебединської та Кам'янець-Подільської спецшкіл. І стартові поєдинки, і зустрічі другого кола, цілком і повністю підтвердили такі прогнози: лебединці і кам'яничани впевнено подолали опір своїх ровесників з Вінницької області та Ужгорода, до того ж з однаковим рахунком 2:0. Отже, доля путівки до фіналу і вирішувалась саме між претендентами. Початок першої партії за вихованцями Віктора Олександровича Рє-

ського — 5:2. Але лебединці встановлюють рівновагу — 5:5, потім 10:10, але завершення партії знову за подільцями — 15:11.

Другу партію виграли лебединці і все вирішувала третя партія. На відміну від першої, тут повели впевнено волейболісти Лебедина. Їх суперники розгубились і, здавалось, що доведеться їм залишити майданчик переможеними. Та ні, програючи 8:13, кам'яничани мобілізували всі сили, продемонстрували високі волевові якості і виграли партію 13:15, а разом з тим і підсумок — 2:1. Отже, дівчата з Чернівців та волейболістки з Кам'яня-Подільського — володарі путівок до фінального турніру наступного року.

П. КРАЙНЯНИЦЯ.

Діти славлять мир

У Запорізькому будинку культури — яскраве свято. Тут діє шойно відкрита обласна виставка дитячого малюнку, в якій взяли участь учні трьох навчальних закладів: Молочанської спецшколи-інтернату для слаббачих дітей, Запорізької спецшколи-інтернату для глухих дітей та Запорізької школи робітничої молоді.

Самодіяльні юні митці з любов'ю відтворюють у сво-

їх роботах навколишній світ, прославляють нашу Вітчизну і мирне сьогодення, нещадно засуджують паліїв війни.

Не залишають байдужими відвідувачів роботи Т. Олексієнка (м. Молочанськ), на яких зображено дужу руку робітника, котра відводить атомну бомбу від дівчинки та пікіруючий літак агресора, що націлюється вистрілити у дитячу коляску.

Вдало виконані і роботи п'ятикласника В. Воробйова (м. Запоріжжя) «Будьнівець» та «В День Перемоги». Заслужують на увагу роботи учнів Л. Калужного, О. Онищенко, І. Ніхоча, В. Грищенко та інших.

Виставка творів юних художників засвідчила, що наші діти люблять свою Батьківщину, прагнуть до миру, живуть тими ж турботами і сподіваннями, що й усі радянські люди.

С. МОРДУШЕНКО.
м. Запоріжжя.

ГОСТІ ВЕЧОРА

Днями у Республіканському Палаці культури імені А. В. Луначарського відбувся вечір інтернаціональної дружби.

Гостем вечора був майор Олександр Вікторович Музиченко, який два роки провів у складі обмеженого контингенту радянських військ в Афганістані. Він розповів присутнім про ту велику і безкорисливу допомогу, яку подає наша Ра-

дянська держава на прохання сусідньої дружньої країни.

Гостями вечора були також і працівники Чорнобильської пожежної частини Петро Миколайович Мандебура, Віктор Михайлович Макачук і Сергій Миколайович Трубний. Всі вони разом з іншими пожежниками тієї тривожної квітневої ночі відважно і сміливо діяли при гасінні пожежі, яка ста-

лася на четвертому енергетичному блоці Чорнобильської атомної електростанції. Тепер, після ретельної медичної перевірки та лікування, вони знову приступили до виконання обов'язків на Чорнобильській АЕС.

Присутні з великою увагою слухали їхні цікаві розповіді, гаряче аплодували гостям. В подяку всім їм було вручено букети живих квітів та пам'ятні сувеніри.

В. ЩЕРБАНЮК.
м. Київ.

ПОРАДУВАЛИ КОНЦЕРТОМ

Тієї золотої осені 1944-го прийшло шастя у наші Карпати... Тепер щорічно в цей день ми святкуємо своє визволення...

А 42-у річницю відзначали разом з нами нечуючі трудівники з Чехословаччини. З цієї нагоди футболісти з м. Пряшева зустрілися з нашими спортсменами. Футбольний матч пройшов напружено і цікаво, а перемогли у цій грі з рахунком 2:0 ужгородці.

Того ж вечора в Будинку

культури було проведено вечір інтернаціональної дружби.

Наступного дня до нас на свято завітали з великою концертною програмою аматори сцени з м. Дрогобича. Ужгородці щиро аплодували Л. Манжак, О. Кошпетрук та І. Уйнят за добре виконану пісню «Ласкаво просимо» та І. Гиряк — за пісню «Лелека на даху».

Сподобались глядачам і фрагмент з композиції «Мати чекає сина...» у виконан-

ні А. Роздайбиди, Я. Мартиняк, І. Гиряк та І. Кашпетрук та пісня «Ти хочеш зі мною розлучитись» у виконанні Л. Манжак.

Наступного дня ужгородці з дрогобичанами прибули до членів нашого Товариства в м. Воловець, де того дня проводили зліт передовиків сільського господарства і порадували їх великим концертом.

М. СОЛЯНИК,
бібліотекар.
м. Ужгород.

ЗМАГАЛИСЬ ШКОЛЯРИ

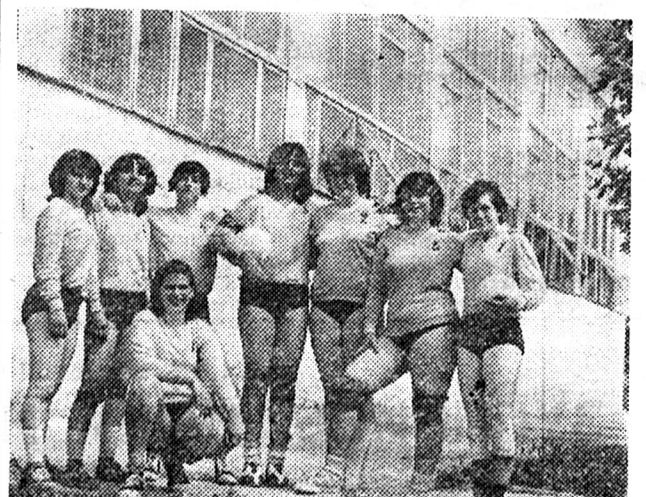
У Львові завершилися обласні особисто-командні змагання з шахів, в яких взяли участь вихованці Львівської, Нестерівської і Підкарпатської спецшкіл-інтернатів.

У результаті цікавої боротьби командні місця розподілилися так: 1 — львів'яни, 2 — нестерівці, 3 — підкарпатці.

В особистому заліку серед хлопців перше місце посів Ярослав Павловський, а серед дівчат — Олена Лаврик.

Команда Львівської спецшколи-інтернату, як переможець турніру, дістала право виступати на республіканській першості серед колективів навчальних закладів для дітей з вадами слуху.

В. МОСКАЛЕНКО.
м. Львів.

У Душанбе на кошти Таджикиського товариства глухих збудовано чудовий спорткомплекс.

В його приміщеннях проводиться велика спортивно-масова робота.

У 1984 році тут проведено першість СРСР з волейболу серед нечуючих.

На знімку: волейбольна команда Таджикиського товариства глухих біля свого Палацу спорту.

Фото Г. АЛЕКСЕЄВА.

Читач запитує — газета відповідає

ТУРБОТА ПРО ІНВАЛІДІВ З ДИТИНСТВА

Я чув, що для інвалідів з дитинства встановлені нові пільги. Прошу розповісти про них.

С. ТЮРИН.

м. Макіївка,
Донецька область.

За останні роки прийнято ряд законодавчих актів про поліпшення умов життя інвалідів з дитинства і сімей, які виховують дітей-інвалідів.

27 березня 1986 року ЦК КПРС, Рада Міністрів СРСР та ВЦРПС прийняли постанову «Про заходи щодо дальшого поліпшення умов життя інвалідів з дитинства». Вона передбачає ряд нових заходів щодо поліпшення матеріального становища і медичного обслуговування названих осіб, більш сприятливі умови для здобуття ними освіти і працевлаштування.

Зокрема, з 1 січня 1987 року підвищуються розміри допомоги інвалідам з дитин-

ства, які досягли 16 років: за I групою інвалідності — з 30 до 50 карбованців і за II групою інвалідності — з 25 до 40 карбованців на місяць, на дітей-інвалідів з дитинства віком до 16 років — з 20 до 30 карбованців на місяць. Одночасно встановлюється, що дітям-інвалідам з дитинства віком до 16 років ліки за рецептами відпускаються безплатно, а інвалідам з дитинства I і II груп, які одержують допомогу, надається 50-процентна знижка вартості ліків, які купуються за рецептами.

Дітям-інвалідам по зору, дітям, які не мають двох кінцівок, або з паралічем двох кінцівок, а також інва-

лідам I і II груп внаслідок цих причин, надаватиметься право безплатного проїзду на всіх видах міського пасажирського транспорту (крім таксі) і на автомобільному транспорті загального користування (за винятком таксі) у сільській місцевості в межах адміністративного району за місцем проживання.

Вводиться для дітей-інвалідів з дитинства та інших інвалідів, а також для осіб, які супроводять у поїздках інвалідів I групи (не більше одного супровідника), 50-процентна знижка вартості проїзду в осінньо-зимовий період залізницею, повітряним, водним і міжміським автомобільним транспортом.

Дозволяється зараховувати поза конкурсом у вищі і середні спеціальні навчальні заклади інвалідів I і II груп, яким згідно з висновком лікарсько-трудових експертних комісій не протипо-

казане навчання у зазначених навчальних закладах. Інвалідам II групи при наявності задовільних оцінок виплачуватимуться стипендії, передбачені для інвалідів I групи пунктом 6 постанови Ради Міністрів СРСР від 10.12.1976 року.

Інвалідів I і II груп, котрі закінчили вищі і середні спеціальні навчальні заклади, незалежно від форми навчання, міністерства і відомства повинні направляти для працевлаштування — як правило, за місцем проживання відповідно до набутої ними спеціальності.

Міністерству охорони здоров'я СРСР запропоновано спільно з Радами Міністрів союзних республік вжити заходів для поліпшення медичного обслуговування дітей і підлітків з недоліками в розумовому і фізичному розвитку.

Постанова передбачає ще ряд заходів щодо поліпшення умов життя, навчання і праці інвалідів з дитинства.

А. ТУРОВЕЦЬКИЙ.

Редактор **П. БУЛАТОВ**

КИЇВСЬКА МІСЬКА ТЕЛЕФОННА МЕРЕЖА ПОВІДОМЛЯЄ:

в ніч з 5 на 6 грудня 1986 року в м. Києві шестизначна нумерація телефонів, що починаються з цифр 2, 6, 7 і 9, зміниться на семизначну.

При цьому перші дві цифри номерів телефонів змінюються на три — перед ними додається цифра 2 (крім номерів, що починаються з цифр 22 і 26, які змінюються відповідно на 212 і 216):

20—220	61—261	71—271	90—290
21—221			
22—212	63—263	72—272	91—291
23—223			
24—224	65—265	74—274	93—293
25—225			
26—216	66—266	76—276	95—295
27—227			
28—228	68—268	77—277	96—296
29—229	69—269	79—279	

Останні чотири цифри номерів телефонів залишаються без змін.

Телефони бюро ремонту: телефонів, номери яких починаються з цифр 2—227-22-22; 7—277—22-22; 6, 9—269-22-22, (АТС-293 — 293-22-22).